

tribut Care Santos

Coia Valls
Escriptora
@coiavalls

Segons la Care Santos, «la lectura sempre ha estat un acte de llibertat, de diferència. Ara, al nostre món governat per pantalles i per corrents de pensament dominant, ho és més que mai». És per això que, parlant de llibertat, de màgia, de somnis i desitjos arribem, per força, a *El boig dels ocells*.

Molts factors m'han decantat a compartir l'experiència de lectura d'aquesta història. Dels personatges ens n'enamorem sense cap esforç. Encantadors, amants de les rutines, però amb un punt d'excentricitat latent.

Com ara el protagonista, en Schieffelin, un gran aficionat a l'ornitologia, el menor de vuit germans d'una família nouvinguda a la ciutat, membre destacat de la Societat d'Acclimatació

Novaioquesa. Juntament amb els seus companys, somia amb omplir d'ocells el cel de Nova York. Abans de portar a terme aquest desig, l'acompanyarem amb la seva família a Londres. És el 1861 i fuig de la guerra civil als EUA. Amb ell, i amb els ocells que ja esdevenen inseparables companys de viatge, tastarem la nostàlgia que mira d'apaivagar amb llargues passejades pels parcs londinencs. I hi ha el dol per la Martha, la seva germana, el consol que troba en llegir els quaderns que li ha deixat en herència, que el confortaran en hores baixes tot recordant la infantesa compartida.

Coneixerem personatges del seu cercle que, lluny de jugar papers secundaris, prenen relleu per la passió que posen en tot allò que fan. Entre d'altres, una cèlebre cronista social que s'ha proposat fer la volta al món i batre la marca de Phileas Fogg. En Daniel, un encantador immigrant d'origen hispà que vol seguir-la, amb una història d'amor, és clar. O un estrofolari grup d'amants de Shakespeare, que es proposen introduir l'estornell a terres americanes. Posaré l'accent sobre cinc parells de parèntesis. Les paraules propicien

On comencen les històries? S'interroga, t'interpel·la. Tornar a casa, els expatriats. A quina casa?

el joc, són una matèria prima molt engrescadora. Així, he buscat el significat de parèntesi al diccionari i, després de dir el que tots ja sabem, afegeix: «*Al llenguatge SMS i als escrits d'Internet s'usen com a part de les emoticones per indicar l'expressió dels llavis*». Un parèntesi que tanca és un somriure i un parèntesi que obre és un símbol de tristor. Passarem tres quartes parts del temps de lectura, molt especialment dins els parèntesis, amb un somriure als llavis. El detonant d'aquest estat plaent al que et transporta la novel·la rau en com està escrita, en la música, en el to.

També, sens dubte, en el farcit d'aquests parèntesis. Entre les seves parets s'hi expliquen contes, hi podreu flairar l'aroma de les pomes al forn, el rastre d'unes quantes monges, uns capellans bones persones i una personeta inquieta, un veritable terrabastall, lliure i cabuda, una pionera del periodisme i la investigació, que s'apunta a un bombardeig: la Nellie Bly.

L'ambientació està molt aconseguida. Des de la descripció detallada de com van abillats els uns i els altres

d'acord amb la seva personalitat, a com els pals del telègraf van envaint els carrers i canviant la fisonomia de la ciutat. Les olors dels carrers, la banda sonora que envolta els fets... Però, més enllà de la història que s'explica, hi ha reflexions entre línies que fan memorable l'experiència lectora. On comencen les històries? S'interroga, t'interpel·la. Tornar a casa, els expatriats. A quina casa? Els estrangers i com les coses importants mai no són fàcils. De com un objectiu és tot el que necessita una persona per continuar vivint. De l'amistat, de quan els humans conquereixin les altures, potser, ja no quedi res d'autèntic.

Novament amb paraules de l'autora:

«*Les novel·les han de parlar d'allò del que ningú no parla, d'allò que ens espanta, d'allò a què la societat torna l'esquena*».

Una lectura engrescadora entre ocells i personatges que fan «volar coloms» —estornells, volia dir!— Un boig, una colla de somiatruïtes. Quanta falta ens fan!

El boig dels ocells **Care Santos**

Columna

Barcelona, 2023

Care Santos és periodista i escriptora; ha estat molt prolífica en la seva producció literària, tant en català com també en castellà. Amb una quarantena de llibres publicats, ha estat reconeguda amb diversos premis literaris, entre els quals el Premi Nadal o el Joaquim Ruyra. ■